

BARTH'S ANTWOORD AAN Ds. DERKSEN

(vertaald)

Mijn brief aan Professor Hromadka is in de „Prager Presse” en in de talrijke Hollandse, Franse en vooral Duitse bladen, die hem hebben overgenomen, in verkorte vorm opgenomen. Voor den heer Derksen en andere lezers zal het verhelderend werken, als zij deze brief in zijn oorspronkelijke vorm onder ogen krijgen. (De door den heer Derksen gecursiveerde zin is gecursiveerd).

Bergli-Oberrieden (Kt. Zürich),
19 Sept. 1938.

Waarde Heer Collega Hromadka!

Hartelijk dank ik U voor de regelen, die ik van U naar aanleiding van het overlijden mijner moeder ontving.

Dit geeft mij aanleiding om U te zeggen, met welk een oprechte deelname wij deze weken voortdurend aan U en Uw land en volk hebben gedacht en wel zeer bijzonder deze laatste dagen: Wanneer nu slechts één vraag U gewis dag en nacht bezig houdt, kunt gij U er van verzekerd houden, dat ik met U voor dezelfde vragen sta. Het vreeslijke is niet zo zeer de stroom van leugen en brutaliteit, die van het Hitlerse Duitsland uitgaat, maar de mogelijkheid, dat Engeland, Frankrijk, Amerika — en ook bij ons in Zwitserland, het zou kunnen worden vergeten: met de vrijheid van Uw volk staat of valt heden naar menselijke berekening die van Europa, en misschien niet van Europa alleen. Is dan de gehele wereld onder de bezwering van de boze blik gekomen? En moet het pacifisme van de na-oorlogstijd — hoe zouden de Tsjechische vrienden van Ragaz daar nu over denken? — inderdaad doodlopen in een zo schrikkelijke verlamming van allen en van elke kracht tot beslissen? Nog — ik schrijf dit op Maandag in de middaguren — schijnt het allerergste, het toegeven der Westelijke Mogendheden aan de Duitse eisen, niet te zijn geschied. Maar als dat nu toch gebeurt? Zullen dan Uw regering en Uw volk krachtig blijven standhouden? Ik zie voor ogen, welk een ellende en nood gij daarmee over U haalt. Toch waag ik het, de hoop uit te spreken, dat de Zonen der oude Hussieten aan het verwekelijkt Europa zullen tonen, dat er ook thans nog „mannen” zijn. *Iedere Tsjechische soldaat, die daarvoor strijdt en lijdt, lijdt en strijdt ook voor ons, — en, ik spreek het uit zonder enig voorbehoud: ook voor de Kerk van Jezus Christus, die in de sfeer der Hitlers en der Mussolini's of belachelijk wordt, of wordt uitgeroeid.*

't Zijn merkwaardige tijden, nu men, gezond denkend, onmogelijk iets anders kan zeggen, dan dat, om des geloofs wille, de eis moet worden gesteld: vrees voor geweld en liefde tot de vrede komen beslist op de tweede, vrees voor onrecht en liefde tot de vrijheid even beslist op de eerste plaats. Ik kan de hoop nog niet onderdrukken, dat, als Praag standvastig blijft, Londen en Parijs standvastiger zullen worden. Aan de mogelijkheid van Russische hulp denkt men maar liefst niet, want, kwam Rusland zelf in actie, dan zou het wel eens kunnen blijken een uitdrijven van den duivel door Beëlzebub. Maar — wat weten wij eigenlijk van de plannen van Gods Voorzienigheid, die in alles toch worden volvoerd?

Vast staat één ding: wat, uit menselijk oogpunt beschouwd, aan weerstand bieden mogelijk is, dat moet thans op de grenzen van Tsjecho-Slowakije worden volvoerd; maar ook staat vast, dat, als het met een gerust geweten kan worden gedaan, hiervan afhangt, of gij Uw vertrouwen niet stelt op mensen, staatslieden, kanonnen en vliegtuigen, maar op den levenden God en Vader van onzen Heer Jezus Christus.

Uw volk in dit zorgvolle heden en waarschijnlijk nog moeilijker toekomst te houden, altijd weer, bij het Woord van God en bij de enige troost in leven en in sterven, is stellig Uw hoge roeping. De Duitse bataljons mogen sterker zijn, maar ik weet niet, hoe en vanwaar zij dat vertrouwen, 't uiteindelijk alleen gegronde en houdbare, zouden kunnen hebben.

Hoe zal alles zijn, als gij deze brief in handen krijgt? Zeg toch vooral aan al mijn vrienden daar, dat ik met geheel mijn hart bij hen ben. Elke groet, elk woord, dat gij mij nog kunt schrijven, zal voor mij van waardevolle betekenis zijn.

Uw, meer dan ooit met U verbonden,

(get.) KARL BARTH.

In antwoord op de mij gestelde vragen wil ik beproeven de overwegingen uiteen te zetten, die achter de gecursiveerde zinnen stonden en nog staan:

Het ging in de nu verloren zaak van Tsjecho-Slowakije contra 't Hitleriaanse Duitsland niet enkel om de regeling van een kwestie over grondgebied en volk. Men kan niet ontkennen, dat die kwestie in het Sudetengebied mocht worden gesteld en moest worden opgelost. 't Schijnt, dat het Verdrag van Versailles daar

TYPE-WERK

Voor al Uw typewerk is een
goed en goedkoop adres

J. NOORDANUS - Ermelostraat 8 - den Haag

Adressen-schrijven of typen f 1.25 per 1000

onduldbare verhoudingen heeft geschapen. En 't schijnt ook, dat de Regering van Tsjecho-Slowakije tot nu toe de wegen niet had gevonden om ze te verbeteren. Echter had de beantwoording van de vragen, die daardoor naar voren traden, te rekenen met de volgende voorwaarden:

1. De waarschijnlijk bestaande misstanden moesten worden verholpen langs de weg van het Recht, d.w.z. door een internationale behandeling en oplossing, terwijl alle belanghebbenden dienden te worden gehoord en medezeggenschap hadden.

Indien in plaats daarvan de weg werd gekozen van 't eenzijdig dicteren en het door de overmacht dreigen met geweld, ontstond voor deze Staat de plicht der militaire verdediging van de bestaande grenzen. Door deze zelfhandhaving had het in de gegeven omstandigheden een kwestie van politieke orde in Europa te beantwoorden.

2. De mogelijk bestaande misstanden mochten in geen geval worden verholpen door het stellig grotere kwaad, dat men Tsjecho-Slowakije, de enige Oostelijke voorpost van de democratische politiek, hulpeloos maakte en vier miljoen mensen uitleverde aan het Dictatuursysteem (aan zijn geheime politie, zijn barbaarse rechtspraak, zijn mythus enz.) en zo aan dat systeem nog meer prestige en meer kracht verleende. Ook uit dit gezichtspunt had Tsjecho-Slowakije de plicht van zelfhandhaving en dus van militaire verdediging. En het had door deze zelfhandhaving in de gegeven omstandigheden een kwestie van politieke *vrijheid* in Europa te beantwoorden.

De Kerk van Jezus Christus kan niet onverschillig staan tegenover de kwestie der politieke orde en vrijheid in Europa. Zij verkondigt de aanspraak op alleen-zeggenschap van Gods Woord. Zij kan tegenover de Dictatuur deze aanspraak laten vallen en zich voor God en